

Студијски програм: Основне академске студије специјална едукација и рехабилитација (модули: Инклузивно образовање, Вишеструка ометеност, Логопедија)

Назив предмета: Олигофренологија

Наставник/наставници: Каљача С. Светлана

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: -

Циљ предмета

Упознати студенте са савременим концептом интелектуалне ометености и карактеристикама особа са интелектуалном ометеношћу.

Исход предмета

Студенти ће стећи знања о савременом концепту интелектуалне ометености, етиолошким факторима, основним епидемиолошким показатељима, развојним карактеристикама особа са интелектуалним тешкоћама и моделима пружања подршке. Након положеног курса студент ће моћи да разуме концепт интелектуалне ометености, да анализира посебне потребе за подршком у различитим фазама животног циклуса, да креира програме за пружање подршке и да учествује у тиму за њихову реализацију и евалуацију.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Терминологија у олигофренологији.
2. Савремена дефиниција интелектуалне ометености.
3. Социјални модел ометености и концепт подршке као интегрална компонента савременог дефинисања и дијагностике интелектуалне ометености.
4. Преваљенција и инциденција интелектуалне ометености.
5. Узрочници интелектуалне ометености.
6. Утицај социо-културних чинилаца на интелектуално функционисање.
7. Етичке дилеме у превенирању интелектуалне ометености.
8. Развојни приступ феномену интелектуалне ометености.
9. Карактеристике клиничке слике лаке интелектуалне ометености.
10. Карактеристике клиничке слике умерене интелектуалне ометености.
11. Карактеристике клиничке слике тешке и дубоке интелектуалне ометености.
12. Модели школовања деце са интелектуалном ометеношћу.
13. Транзиционо планирање.
14. Деинституционализација.
15. Остваривање права из области образовања, здравствене и социјалне заштите.
16. Запошљавање особа са интелектуалном ометеношћу и ставови послодавца према запошљавању особа са интелектуалном ометеношћу.
17. Становање и живот у заједници особа са интелектуалном ометеношћу.
18. Типови становања и квалитет усвојености животних навика особа са интелектуалном ометеношћу.
19. Сексуалност особа са интелектуалном ометеношћу.
20. Поремећаји у понашању особа са интелектуалном ометеношћу.
21. Квалитет живота особа са интелектуалном ометеношћу и њихових породица.
22. Ставови типичне популације према особама са интелектуалном ометеношћу.

Практична настава

1. Упознавање са речима и синтагмама за означавање интелектуалне ометености у научној литератури, легислативи и неформалном дискурсу.
2. Одређивање фактора ризика.
3. Класификација особа са интелектуалном ометеношћу према степену интелектуалног функционисања.
4. Класификација особа са интелектуалном ометеношћу према степену потребе за подршком.
5. Одређивање посебних медицинских и бихејвиоралних потреба за подршком.

6. Креирање индивидуалних профила подршке.
7. Анализа креираних профила подршке.
8. Израчунавање индекса за процену интензитета подршке.
9. Упознавање са принципима транзиционог планирања.
10. Израда транзиционих програма.
11. Анализа креираних транзиционих програма.
12. Упознавање са таксономијом пружања подршке у запошљавању.
13. Креирање програма сексуалне едукације.
14. Превенција институционализације и реинституционализације.
15. Основни принципи процене квалитета живота особа са интелектуалном ометеношћу.

Литература

1. Kaljača S, Japundža-Milislavljević M. Život u zajednici osoba sa intelektualnom ometenošću. Beograd: Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD. ISBN 978-86-6203-040-5 (одабрана поглавља)2013.
2. Kaljača S, Dučić B, Jovanić G. Accomodation Type and Daily Life Skills of Persons with Intellectual Disabilities. In Kulić, M., Ilić-Stošović, D. (ed). Thematic Collection of International Importance "Education and Rehabilitation of Adult Persons with Disabilities", 2014.(pp. 235-248). Foča: Faculty of Medicine Foča. University of East Sarajevo.Bosnia and Herzegovina. University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation (PCF).Serbia. ISBN 978-99955-733-9-3
3. Dučić B, Kaljača S, Pašćan D. Health care quality for persons with intellectual disabilities. In Nikolić, S., Nikić, R. Ilanković, V. (ed), Thematic Collection of International Importance "Early Intervention in Special Education and Rehabilitation".2016(pp. 599-614), Belgrade: University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation(PCF), Serbia. ISBN 978-86-6203-086-3
4. Kaljača S, Žunić Pavlović V, Dučić B. Unapređenje procesa zapošljavanja osoba sa intelektualnom ometenošću, u M. Vantić-Tanjić (ur.), Unapređenje kvalitete života djece i mladih, II međunarodna naučno-stručna konferencija 2011.(str. 533-540). Tuzla: Udruženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih, BiH, 11-12. 06. 2011.
5. Kaljača S, Obradović I, Dučić B. Kvalitet znanja o seksualnosti kod adolescenata sa intelektualnom ometenošću. U M. Nikolić, M. Vantić-Tanjić (Ur.) Zbornik radova IX međunarodne naučno-stručne konferencija "Unapređenje kvalitete života djece i mladih". 2018(str. 393-404), 22-24 jun, Harkanj, Mađarska: Univerzitet u Tuzli, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Udruženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih. ISSN 1986-9886
6. Kaljača S, Dučić B. Povezanost socijalnog okruženja i kvaliteta socijalnih adaptivnih vještina adolescenata sa umerenom intelektualnom ometenošću. U S. Kaljača (Ur.), Teškoće u mentalnom razvoju (115-135). Beograd: Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.2015.
7. Чолић М, Каљача С. Ефекти процеса деинституционализације на животне компетенције особа са интелектуалном ометеношћу. Београдска дефектолошка школа.2014:20(2), бр.59, 339-354.
8. Глумбић Н. Етичке дилеме у превенцији и третману ометености, I научни скуп „Нове тенденције у специјалној едукацији и рехабилитацији“.2007. (стр.187-212), Златибор, Србија, 30.05. - 03.06. 2007.
9. Глумбић Н, Бројчин Б. Ометеност и сиромаштво. Социјална мисао 2008:15(4), 91-101.

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методе извођења наставе

Предавања; интерактивна настава; рад у групама; практичан рад; Power- Point презентације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	45
колоквијум-и	40	.....	
семинар-и			